

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **X.1 Y.1**,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 30 grudnia 2025 r.,
wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie SSN M.B. od udziału w rozpoznaniu
sprawy V KO 133/25,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego M.B. od udziału w
rozpoznaniu sprawy V KO 133/25.**

UZASADNIENIE

Obrońca skazanego X.1 Y.1 złożył pismo sygnalizujące potrzebę wznowienia z urzędu, w trybie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego o oddaleniu kasacji obrońców skazanego jako oczywiście bezzasadnych z dnia 30 czerwca 2025 r., V KK 213/25. Postanowienie to zostało wydane przez Sąd Najwyższy w składzie jednoosobowym, w osobie SSN I.Z.

Do rozpoznania tej sprawy została wyznaczona SSN M.B. Pismem z dnia 27 sierpnia 2025 r. obrońca skazanego złożył wniosek o wyłączenie SSN M.B. od udziału w rozpoznaniu tej sprawy. Obrońca odwołał się do faktu powołania ww. sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz.

3; dalej: ustawa nowelizująca KRS). Powołał się w tym zakresie na stosowne orzecznictwo Sądu Najwyższego, wskazując, że rozpoznanie sprawy w obecnym składzie będzie prowadziło do zaistnienia uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Ponadto, obrońca wskazał, że rozpoznanie kasacji przez Sąd Najwyższy z udziałem SSN M.B. będzie również stanowiło naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (dalej: EKPC). We wniosku obrońca podkreślił, że okolicznością, którą należy brać pod uwagę, jest fakt, że SSN M.B. została pierwotnie powołana do pełnienia urzędu sędziego w Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego. Zwrócił także uwagę, że syn skazanego – X. Y. – był członkiem ówczesnej KRS, rekomendującej kandydaturę Pani M.B. na urząd sędziego Sądu Najwyższego. Z uwagi na tożsamą procedurę powołania SSN I.Z., który rozpoznawał kasacje w postępowaniu objętym sygnalizacją wznowienia, jak również SSN M.B.k, obrońca wskazał, że orzekanie przez SSN M.B. w tej sprawie naruszałoby zasadę *nemo iudex in causa sua*.

Do rozpoznania tego wniosku został pierwotnie wyznaczony SSN P.K., który został wyłączony – po rozpoznaniu wniosku obrońcy skazanego – od udziału w jego rozpoznaniu postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2025 r., V KO 133/25 [KRI 1344].

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

Trafna jest argumentacja wniosku dotycząca tego, że okoliczności podniesione w piśmie sygnalizującym potrzebę wznowienia postępowania kasacyjnego z urzędu, dotyczące niezawisłości sędziego i niezależności sądu, powiązane ze sposobem powołania sędziów na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy nowelizującej, w tożsamym stopniu odnoszą się zarówno do SSN I.Z., z udziałem którego Sąd Najwyższy oddalił kasacje obrońców skazanego, jak również sędziego, który ma rozpoznać sprawę zainicjowaną sygnalizacją obrońcy, czyli SSN M.B. W takim układzie procesowym zachodzi identyczność sytuacji prawnej sędziego, którego dotyczy okoliczność wskazana jako podstawa wznowienia postępowania z urzędu, jak i sędziego, który miałby rozstrzygać o potrzebie wznowienia tego postępowania.

Tego typu postępowanie byłoby sprzeczne z sednem zakazu *nemo iudex in causa sua*.

Ponadto, wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. winno nastąpić także wówczas, gdy orzekanie przez tegoż sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC na skutek uznania, że taki skład orzekający nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą, czyli sądu należycie obsadzonego w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21; z dnia 29 maja 2024 r., II KK 320/22). Okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego Sądu Najwyższego przez SSN M.B. w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. prowadziłyby, gdyby Sędzia ta zasiadała w składzie rozstrzygającym sprawę V KO 133/25, do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ale także do przyjęcia, że sąd z jej udziałem będzie sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taka konkluzja wynika zarówno z dotychczasowego orzecnictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, jak i Sądu Najwyższego (zob. w tym przedmiocie przede wszystkim: uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA-I-4110-1/20 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7); uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22); wyrok ETPCz z dnia 22 lipca 2021 r., *Reczkowicz p. Polsce*, skarga 43447/19; wyrok ETPCz z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek p. Polsce*, skargi nr 49868/19 i 57511/19, wyrok ETPCz z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa p. Polsce*, skarga nr 50849/21).

Nie bez znaczenia jest fakt pierwotnego powołania SSN M.B. na urząd sędziego Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego. Izba ta, choć była organem powiązanym administracyjnie z Sądem Najwyższym, jednak sama nie miała statusu sądu w rozumieniu konstytucyjnym (por. ww. uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego; uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22; W. Wróbel, *Izba Dyscyplinarna jako sąd wyjątkowy w rozumieniu art. 175 ust. 2 Konstytucji RP*, *Palestra* 2019, nr 1-2, s. 17-33). Na taką ocenę statusu tej Izby pozawala także decyzja samego ustawodawcy, który ustawą

z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r., poz. 1259) zlikwidował Izbę Dyscyplinarną Sądu Najwyższego, a ponadto wskazał na możliwość wzruszenia wydanych przez nią prawomocnych orzeczeń (art. 18 wspomnianej ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r.). Wskazana okoliczność jedynie wzmacnia tezę, że skład Sądu Najwyższego z udziałem sędziów, którzy uprzednio orzekali w Izbie Dyscyplinarnej, nie został wyposażony w gwarancje strukturalnej niezależności i nie jest sądem ustanowionym ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC.

Wobec powyższego orzekanie w tej sprawie przez SSN M.B. prowadziłoby do rozpoznania sprawy przez sąd niespełniający standardów wskazanych w art. 6 ust. 1 EKPC i nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., a jednocześnie naruszałoby zasadę *nemo iudex in causa sua*. Wskazana w uzasadnieniu wniosku o wyłączenie okoliczność w postaci udziału syna skazanego w pracach KRS rekomendującej kandydaturę Pani M.B. na urząd sędziego Sądu Najwyższego, stanowi uzupełniający argument za zasadnością wniosku obrońcy.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[WB]

[r.g.]